

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ

ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - МИХАЛКОВО”

с. Михалково, обл. Смолян, тел. 030472/316, факс. 030472/314, ЕИК 2016195800313

e-mail: dgsmihalkovo@ucdp-smolian.com

**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО
ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА
ТП ДЪРЖАВНО ГОРСКО
СТОПАНСТВО „МИХАЛКОВО”**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА	4
1 ВЪВЕДЕНИЕ	5
1.1 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ	5
1.2 ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ	7
2 РЕЗУЛТАТИ.....	9
2.1 ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА	9
2.2 МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ	10
2.3 ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДГС И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА	11
2.4 ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ	11
2.5 ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ	12
2.5.1 Достъп до гората и горските ресурси	12
2.5.2 Зачитане на другите форми на собственост и подкрепа за недържавните горовладелци	12
2.5.3 Добив на дървесина. Осигуряване на нуждите на местното население с дърва за огрев	13
2.5.4 Възпроизводство на горите	14
2.5.5 Достъп и ползване на недървесни горски ресурси	14
2.5.6 Лов и опазване на дивеча	15
2.5.7 Опазване на горите	16
2.5.8 Превенция и борба с горските пожари	17
2.5.9 Развитие на специфични форми на туризъм, свързани с гората и дейността на ДГС	17
2.5.10 Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях	17
2.5.11 Опазване на водите	18
2.5.12 Осигуряване на поминък	18
2.5.13 Възлагане на дейности в горите. взаимодействие с дърводобивните фирми.	20
2.6 ПРИНОС НА ДГС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	21
2.7 КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДГС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.....	21
2.8 МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ	22
3 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА	23
3.1 Актуализиране на списъка на заинтересованите/ засегнатите страни	23
3.2 Актуализация на социалната оценка	23

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГВКС	Гори с висока консервационна стойност
ГФ	Горски фонд
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГ	Закон за горите
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ЛРД	Ловнорибарско дружество
МВР	Министерство на вътрешните работи
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОПР	Общински план за развитие
ОСВ	Оценка за социалното въздействие
РДГ	Регионална дирекция по горите
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
ТП	Териториално поделение
ЮЦДП	Южноцентрално държавно предприятие
г.	година
кв. км.	квадратни километра
м	метра
м.	месец
м³	кубически метра
н. в.	надморска височина
тел.	телефон
ха	хектара
FSC	Forest Stewardship Council (Съвет за стопанисване на горите)
WWF	World Wildlife Fund (Световен фонд за дивата природа)

РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА:

Заинтересована страна	Всяко лице или група лица, които проявяват интерес, или за които се знае, че имат интерес от дейността на ТП ДГС „Михалково“ или към управляваната от него територия. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Засегната страна	Всяко лице или група лица, които са повлияни или потенциално биха били повлияни от дейността на ТП ДГС „Михалково“ (напр. местни общности, работници, собственици на съседни имоти, местни предприемачи, организации оторизирани да представляват засегнатите страни и др.).
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търсят се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно. Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, документи, анализи и др.

1 ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

В началото на 2016 г. ТП Държавно горско стопанство ТП ДГС „Михалково“ започна процес по привеждане на управлението на горите и земите от горския фонд (ГФ) в съответствие с международно признатите *Принципи и критерии на Съвета за стопанисване на горите (FSC)*. Като част от процеса бе изготвено проучване на Горите с висока консервационна стойност (ГВКС) на територията, въведени или в процес на въвеждане в управлението са редица процедури и практики допълващи изискванията на националното законодателство и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместно, социално полезно и икономически жизнеспособното управление на горите.

10-те принципа за сертификация по системата на FSC®:

Прилагане на законодателството - спазва се националното законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.

Права на работниците и условия на труд – поддържа се и/ или се подобрява социалното и икономическото благосъстояние на работниците.

Права на коренното население (неприложим за България).

Обществени отношения – осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическо благополучие на местните общности.

Ползи от гората - горскостопанските дейности осигуряват ефективното използване на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.

Екологични стойности и въздействия – осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателните екологични въздействия.

Управленско планиране – налице са и се прилагат Планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на засегнатите и заинтересованите страни и обосноваване на управленските решения.

Мониторинг и оценка - извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората.

Високи конзервационни стойности – поддържат се и/или се подобряват високите конзервационни стойности в горите.

Осъществяване на горскостопанските дейности – дейностите в обхвата на сертификация, са планирани и изпълнени в съгласие с икономическите, екологичните и социални политики на Организацията и в съответствие с Принципите и Критериите на FSC®.

Социалният аспект е широко застъпен в изискванията на FSC и е едно от предизвикателствата в ежедневната работа на служителите на ДГС „Михалково“. Тези предизвикателства са продиктувани от важноста на горите за цялото общество и преплитането на различни интереси изискващи активното въвличане и участие на различните заинтересовани страни в устойчиво управление на горските ресурси. В този смисъл изготвянето на оценка за социалното въздействие (ОСВ) от дейността на ДГС се определя като ключов момент за постигане на съответствие с международните принципи и критерии за отговорно стопанисване на горите, поради което бе инициентирано изготвянето на настоящия документ. Цялостният процес по подготовка на ДГС за сертификация се подпомага от международната неправителствена организация WWF – България. Целта на оценката е да идентифицира и обобщи въздействията, които дейността на ДГС „Михалково“ оказва пряко или непряко върху местната общност, както и върху глобални въпроси, влияещи на социума, като екологичния баланс и здравето на горската екосистема. Конкретни задачи на оценката са:

- Да се идентифицират групите от обществото, които са пряко повлияни от дейността на ДГС, както и другите заинтересовани страни.
- Да се проведат срещи с идентифицираните заинтересовани/ засегнати от дейността страни.
- Да се установят основните ефекти/влияние от дейността на ДГС върху всяка от тези групи
- Да се оцени достъпът до информация и възможностите за пряка комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности.
- Да се посочат мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДГС, които са били идентифицирани;
- Да се предложи механизъм за редовен контакт със заинтересованите/ засегнатите групи с цел да се наблюдава ефективността на посочените мерки.

1.2 ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ

За изпълнение на така формулираните цели и задачи бяха използвани методология и подход, базирани на:

- Преглед и анализ на налична информация и документи.
- Контакти и консултативни срещи със служители на ДГС „Михалково“.
- Посещение на място, дълбочинни интервюта и групови дискусии с представители на местните заинтересовани страни.

Основните сфери на интерес на ОСВ са дефинирани съгласно *Принципи и критерии за управление на горите на FSC*. Това наложи при провеждане на ОСВ да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- консултативни срещи;
- дълбочинни интервюта (чрез срещи и по телефона);
- групови дискусии;
- наблюдение.

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на ОСВ. Определянето им включва два етапа –

а) предварителен етап на базата на експертна оценка и

б) прецизиране на групите след проведените разговори с ръководството на ДГС. Като цяло са включени следните основни целеви групи:

- ръководството и работещите в ДГС „Михалково“;
- представители на държавни институции имащи законови правомощия по осъществяването на контрол на ДГС и територията управлявана от ДГС;

- представители на общинската администрация на общината, на чиято територия е разположено ДГС;
- представители на местното население и горовладелци;
- представители на местния бизнес, свързан с използването на горските ресурси;
- представители на местни организации и асоциации.
- Преглед и вторичен анализ на предоставената документация– направен бе преглед на действащия Горскостопански план на ДГС „Михалково“, Доклад *„Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Михалково“*. Стандарта на FSC включващ международните принципи и критерии за стопанисване на горите, както и проекта на Национален стандарт за България, интернет страници със съдържание релевантно на целите и задачите на заданието и др.
- Комуникация с ръководството на ДГС „Михалково“– контактът бе осъществен по телефон и ел. поща с цел получаване на информация необходима за ОСВ, а в последствие бяха проведени и срещи със служители на ДГС.
- Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/ заинтересовани страни.
- Изготвяне на доклад от ОСВ - Събраната информация бе обобщена и анализирана с оглед експертно установяване на всички дейности в техния пълен обем и интензивности тяхното позитивно и/или негативно въздействие и направата на оценка до колко ДГС подпомага/ ограничава пряката комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности. На тази основа са формулирани мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДГС и е предложен механизъм за редовен контакт със заинтересованите/ засегнатите групи.

2. РЕЗУЛТАТИ

2.1 ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА

ТП ДГС „Михалково“ е разположено на територията на община – Девин. В границите на стопанството са включени селата Михалково, Осиково, Чуруково, Селча, Стоманево и Лясково. По големина се откроява общинският център гр. Девин с 7014 души население. Като статистическите данни за общината показва намаление на броя на населението. Налице е продължаващ процес на демографско застаряване. Община Девин може да се определи, като район в индустриален упадък. Като цяло покупателната способност и жизнения стандарт на населението в общината са по-ниски от средните за страната. Водещо значение за местната икономика има туризма (спа-туризъм), хранително-вкусовата промишленост и производството и бутилирането на минерална вода.

ТП „ДГС Михалково“ носи името на с. Михалково, където е седалището на администрацията му.

В административно отношение горите и земите от горската територия на държавното горско стопанство попадат в югозападната част на Смолянска област. Територията на ТП „ДГС Михалково“ включва землището на: с. Лясково, с. Михалково, с. Осиково, с. Селча, с. Стоманево и с. Чуреково - община Девин.

Стопанството граничи на северозапад с ТП „ДЛС Борово“, на север с яз. „Въча“ и ТП „ДЛС Тракия“, на североизток с ТП „ДГС Пловдив“, на изток с ТП „ДГС Хвойна“ и на юг и югозапад с ТП „ДЛС Извора-Девин“.

Районът на стопанството е обхванат от сравнително добре развита пътна мрежа, която свързва всички населени места, като в посока север – юг преминава основната шосейна връзка с гр. Пловдив, гр. Смолян и гр. Девин. Асфалтова връзка е изградена и между отделните села. Основната пътна мрежа, заедно със съществуващите чакълирани горски пътища, осигуряват нормални условия за усвояването на лесосечния фонд и провеждането на лесосечни и други горскостопански мероприятия на територията на стопанството.

Административният му център отстои на 38 км. от жп гара „Кричим“. ТП „ДГС Михалково“ е разположено в централната част на Западни Родопи – планински масив „Чернатица“ и обхваща планинските скатове на Осиков дол, Петровска река, Михалковска река, Лясковска река, Староселска река, река Гашня, Очни и Братилово дол, всички притоци на река Въча. Релефът на територията на Териториалното поделение „ДГС Михалково“ е типично планински и се характеризира със силно изразена разчлененост и с високи превишения. Разликите в надморските височини в района на стопанството са твърде големи. Най-високата точка е 2093 м. на връх „Персенк“, а най-ниската 529 м. на нивото на максималните води на яз. „Въча“. Превишението между тях е 1564 м., което създава условия за голямо растително разнообразие. Хидрографската мрежа в района на стопанството е гъста, на места с големи наклони на надлъжните профили и променлив воден режим.

Главното водно течение в района на стопанството е р. Въча, която извира извън границите му. Тя е основен източник на води за яз. „Цанков камък“ и яз. „Въча“, част от които се намират на територията на ТП „ДГС Михалково“.

Площта на горската територия на ЮЦДП-ТП „ДГС Михалково“ е 16 002 ха в т.ч. горска територия държавна собственост-13944 ха, общинска-1309 ха, собственост на физически лица - 191 ха, обществени организации-3ха, гори със собственост-555 ха.

Основната част от горите на територията на ТП „ДГС Михалково“ са включени в различните категории ГВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. От управленска гледна точка, ДГС „Михалково“ е териториално поделение на Южноцентралното държавно предприятие, чието централно управление е ситуирано в гр. Смолян. Съгласно Закона за горите (ЗГ), основният предмет на дейност на ДГС включва:

- изпълнение на горскостопанския план в т.ч. добив на дървесина, възпроизводство на горите и др.;
- изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горските територии, предвидени в плановете за управление на защитени територии;
- организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии;
- организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия;
- поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
- организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии;
- създаване на нови гори върху земеделски територии;
- опазване на горските територии;
- превенция и мероприятия за защита на горските територии от пожари;
- отглеждане на млади насаждения и култури без материален добив и кастрене;
- маркиране на насаждения и дървета за сеч;
- добив на дървесина, повредена от абиотични и биотични фактори и въздействия
- предоставяне и извършване на обществени услуги.

Макар и поделение на ЮЦДП, ДГС „Михалково“ може да сключва от свое име, за своя сметка и на своя отговорност търговски и други договори в рамките на предоставените им правомощия; води свое собствено счетоводство; разполага със свои банкови сметки и печат; води от свое име и за своя сметка съдебни и арбитражни дела; разчита се самостоятелно с общинските бюджети във връзка със заплащане на местни данъци и такси. ДГС е работодател по смисъла на Кодекса на труда. Приходите на ДГС се формират основно от продажба на дървесина, горски репродуктивни материали и недървесни горски продукти, платената цена за извършване на паша в горските територии; предоставяне на услуги; продажба и отдаване под наем на недвижими имоти и движими вещи и др. Територията на ДГС „Михалково ” е разделена на 2 Горско технически участъка – Михалково и Лясково.

2.4 ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

При проучването бяха идентифицирани следните заинтересовани страни/ групи:

Държавни институции:

- Регионална дирекция по горите-гр.Смолян към ИАГ-София.
- Регионална инспекция по околната среда и водите- гр.Смолян.
- Районна служба „ПАБЗН ”-гр.Девин
- Районно управление-гр. Девин
- Общинска служба „Земеделие”
- Лесозащитна станция-гр.Пловдив
- Горска семеконтролна станция-гр.Пловдив

Местно население:

- Община Девин,представявана от общинска администрация и местните кметства

Бизнес:

- Фирми в сферата на горското стопанство;

Неправителствен сектор:

- СЛР „ ЛРД- Девин” - гр.Девин

Списъка е неизчерпан и се актуализира.

2.5 ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

2.5.1 ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ

Съгласно разпоредбите на Закона за горите достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика в случая ДГС „Михалково“. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на горскостопански и ловностопански дейности. Със заповед на Директора на РДГ – Смолян може временно (до три месеца) да се ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите. Ограничено е движението на товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга освен за изпълнението на горскостопански дейности. От проведените интервюта със заинтересованите страни в т.ч. местните кметове, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените по закон случаи от страна на ДГС „Михалково“.

2.5.2 ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВЛАДЕЛЦИ

Територията на ДГС „Михалково“ по ГСП е 16 002 ха в т.ч. горска територия държавна собственост-13944 ха, общинска-1309 ха, собственост на физически лица - 191 ха, обществени организации-3 ха, гори със собственост-555 ха.

На този етап липсват съществени проблеми по линията на взаимодействие недържавни собственици – ДГС и не би следвало да се очакват значими противоречия и конфликти и в бъдеще. От община Девин отчитат добрата комуникация с ДГС „Михалково“, при необходимост от уточняване на граници на имоти. Като **потенциално** проблематични могат да бъдат определени случаи, в които без знанието на собствениците се осъществява:

- преминаване на техника на ДГС и негови подизпълнители през недържавни територии;
- използване на недържавни имоти за разполагане на временни складове;
- използване на инфраструктура (пр. общински пътища).

За избягване на конфликтни ситуации, ДГС следва да търси писмено регламентиране на подобно ползване (пр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации за ползването ако такива бъдат сметнати за необходими от ангажираните страни. На територията на стопанството не са идентифицирани и случаи на разрушаване/ нарушаване на обществена/ частна инфраструктура в следствие движение на тежкотоварни камиони извършващи превоз на дървесина. Това е проблем често срещан в други стопанства и следва да бъдат взети мерки за избягването му в бъдеще.

2.5.3 ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ

Реално добитата дървесина за 2017 г. е 28168 мз лежаща маса от заложените 30208 мз лежаща маса. (или 93%). Като цяло това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ДГС „Михалково”, а поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора, местните кметове и общинска администрация към ДГС.

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област, като според ДГС и интервюираните кметове, местното население е осигурено с необходимите количества дърва за огрев. Възможностите за осигуряване на такива са две – закупуването им от временен склад или закупуването им по тарифна такса на корен (тук желаещите следва да ги добият самостоятелно но пък цената е значително по-ниска. Видно е, че предоставените количества за местното население са значително по-малки от общо добитите дърва от ДГС, което индикира, че търсенето е задоволено. Това и в бъдеще ще остане сфера от дейността на ДГС с висока степен на социално въздействие, като двата основни фактора влияещи върху чувствителността на хората по проблема са количествата и цената.

Изключително ниския дял на частните и най-вече общински гори, които не са в състояние да задоволят нуждите, поставят ДГС под допълнителен натиск и очакванията са да изпълнява преди всичко социална и по-малко икономическа функция. На този етап проблеми с наличните количества няма. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал (напр. в резултат на сертификацията).

Не особено доброто социално-икономическо положение на населението в региона не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена. Допълнителна пречка би било битуващото сред тях мнение, че *„тези придобивки им се полагат, защото живеят в и около тази гора”*.

От гледна точка добива на дървесина, едно от насложените впечатления, срещу които ДГС трябва да предприеме мерки е, че се сече *„много“*, целогодишно и в близост до населените места. По отношение на добива на дървесина следва да се информира местното население, че размера на ползването е много по малко от естествения прираст на насажденията и всяко едно ползване е съгласувано с РИОСВ-гр. Смолян

2.5.4 ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ

За възпроизводство на горите на територията на ДГС „Михалково“ се разчита почти изцяло на естественото възобновяване, с което са съобразени и прилаганите лесовъдски системи. Залесяването е сравнително ограничено. За 2017 г. изпълненото залесяване е 20 дка.

На територията на стопанството няма разсадник. Залесяването се извършва с фиданки от ДГС „Борино“ .

Предвид на ограничените площи за залесяване, сравнително ограничени са и свързаните лесокултурни дейности – попълване, отглеждане и др. При анализа на тези сфера на дейност на ДГС не се констатира негативни въздействия, но следва да се има предвид, че залесяването винаги е било приемано като благородна мисия от обществото и като основно задължение за всяко горско стопанство. В този смисъл редуцирането на тази дейност е предпоставка за допълнително наслояване на мнението, че се „сече масово, а не се залесява“.

При всички случаи, ДГС трябва да предприеме целенасочени мерки за разясняване на ползите от естественото възобновяване и да даде гласност на макар и ограничените залесителни кампании.

Препоръчително е да се дава възможност на обществото да се запознава с видовете лесовъдски системи използвани на територията на стопанството и най-вече тези,който благоприятстват естественото възобновяване.

2.5.5 ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ

Паша

През годините не са забелязани съществуващи или потенциални негативни социални въздействия по отношение на пашата.Изготвят се планове за паша и се издава Заповед за забранените за паша територии (напр. новозалесени територии).

На желаещите да извършват паша се издават разрешителни срещу заплащане на такса като за 2017 г. няма издадени разрешителни за паша.

Събиране на недървесни горски продукти

ТП ДГС „Михалково“ не е констатирало проблеми с ограничаването на достъпа за събиране на горски плодове,гъби и билки за лично ползване,което по закон е свободно.

2.5.6 ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Основните видове дивеч на територията на стопанството са: благороден елен, сърна, дива свиня, див заек, катерица, вълк, чакал, лисица, белка, черен пор, язовец, видра, невестулка, планински кеклик, яребица. Мнението на ловците е, че като цяло дивечовите запаси в района намаляват.

На територията на ДГС „Михалково” има обособени два Държавни дивечовъдни участъка „Перелийца” с площ- 2952,2 ха и ДУ „Петвар” с площ-2649,5ха. Ловните участъци са отдадени като ДУ „Петвар” е предоставен за стопанисване в ловностопанско отношение на ДЛС „Тракия” а ДУ „Перелийца” отдаден под аренда на спечелилия конкурса за предоставяне стопанисването и ползването на дивеча участник- „БЕЛ-31” ООД и в него може да се ловува по линия на организирания и международен ловен туризъм.

Обособени са и следните ловностопански райони предоставени за ползване на ловните дружинки: “Михалково”(група Осиково и група Чуруково), “Селча”, “Стоманево” и “Лясково”.

Ловът може да се счита за традиционно занимание за района, като на територията са регистрирани общо 229 ловци. Всички те са пряко заинтересовани от стопанисването на горите в т.ч. прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите, поддържане на естествена хранителна база за дивеча, поддържане на зони за спокойствие на дивеча и др.

Като цяло няма оплаквания от дейността и ръководството на стопанството и местните ловци оценяват взаимодействието си с ДГС в положителна насока. Самото ДГС подпомага ловците участвайки в таксациите и борбата с браконьерството, като последното може да бъде отчетено като проблем за района. Очакванията на ловците и в бъдеще са свързани с подпомагане на дейността по тези направления, както и поддържане на дребно-машабна инфраструктура, заделяне на средства за подхранване и др. макар и възможностите на ДГС в това отношение да стават все по-ограничени предвид и действащата нормативна уредба. Контролът от страна на горското стопанство по отношение на стопанисването, опазването и ползването на дивеча и рибата е необходимото ниво. Взаимодействието между Държавния орган и стопанисващите дивеча също е добро. Счита се че браконьерството не представлява съществен проблем.

Ловностопанската дейност е насочена основно към:

- Създаване, формиране поддържане на здрави и жизнени запаси
- Опазване на редки и защитени от закона видове
- Оптимизиране състоянието на дивечовите запаси
- Провеждане на мероприятия за подобряване на хранителните и защитни качества на местообитанията
- Подобряване състоянието на фуражната база и условията за подхранване на дивеча
- Подобряване на условията за наблюдение и строене на биотехнически съоръжения

2.5.7 ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Опазването на горските територии от страна на ДГС „Михалково ” се осъществява 2 направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения. Обект на тази дейност са:

- опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания; спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите
- следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари;
- следене за появата на болести, вредители и други повреди;
- опазване на защитените видове животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др.
-

Задължение на служителите на ДГС „Михалково ” е при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализируют органите на МВР и РДГ - Смолян и да съдействат за тяхното разкриване. Освен от служители на стопанството, контролът се осъществява и от РДГ – Смолян чрез мобилни групи. В охраната на горите пряко са ангажирани 10 горски стражара. В длъжностните характеристики на 2 старши лесничея, 2 технолози по дърводобива, 3 лесничея, заместник директор и директора на стопанството също са включени задължения по охрана.

По общо мнение, проблемът с браконьерството на територията не е сериозен и случаите са ограничени. Положително се оценяват и действията на ДГС в тази насока. Необходимо е да се отбележи обаче, че сред части от местното население битува и мнението, че са налице практики на т.нар. „покровителствано от горските“ браконьерство изразяващо се в най-общия случай с добиване на дървесина над позволените количества за даден обект със знанието на служителите на ДГС. В този смисъл очакванията са за по-стриктен контрол именно относно спазването на правилата за сеч. Като цяло по оценка на РДГ, стопанствата в района имат известен проблем с компетенцията на персонала от гледна точка съставянето на административните актове. Често те са написани некачествено и е причина да не бъдат уважени от съответните по-горни инстанции. В този смисъл изниква необходимостта от обучения свързани с познаването и прилагането на нормативната уредба, както и за развитието на специфични умения по съставяне на актове.

Благодарение на извършваните дежурства в почивните и празничните дни на територията на стопанството се предотвратяват незаконни действия и браконьерство.

2.5.8 ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ

Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ДГС „Михалково“, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. Ролята на ДГС в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по-заден план. За периода 2016-2017 г. са регистрирани 3 пожара (2016 – 1 бр., 2017 – 2 бр.). Налице е План за опазване на горите от пожари съгласуван от специална комисия назначена от Областната служба Пожарна безопасност и защита на населението. Осъществява се денонощно наблюдение на горските територии и има сформирана група за бързо реагиране. Като по-съществени проблеми могат да бъдат определени липсата на достатъчна и в добро състояние горско-пътна мрежа особено в силно пресечените горски терени, което често затруднява борбата с пожарите и своевременното им локализиране.

2.5.9 РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТТА НА ДГС

ДГС „Михалково“ не е пряко ангажирано в развиването на туристически дейности. Туристическите обекти и горските територии около тях, част от горски територии, държавна собственост са определени в доклада с горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството. Основен проблем пред развитието на туризма в района представлява ниската инициативност и предприемачество на местното население, затруднения достъп и лошото състояние на пътната инфраструктура. При проведените интервюта с представители на туристическия бранш не бяха идентифицирани силно негативни социални въздействия от дейността на ДГС. От ДГС се очаква и по-адекватно поддържане на горскопътната мрежа осигуряваща достъп до туристически обекти и инфраструктура.

2.5.10 ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ

Територията на ДГС " Михалково " се намира в европейската екологична мрежа "Натура 2000".Разнообразието на релефа,почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Основна част от горите на територията на ДГС " Михалково " са включени в различните категории ВКС.

Територията на ДГС " Михалково " е сравнително богата на биологично разнообразие. В района на стопанството са обявени следните гори и земи в защитени територии (Защитени зони от Национална еко-мрежа НАТУРА 2000 територията :

А/в съответствие с Директива 79/409/ЕЕС за птиците

- 33 “Персенк“с идентификационен код BG 0002105/
- 33 “Триград-Мурсалица“с идентификационен код BG 0002113

Б/в съответствие с Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията

- 33 “Родопи-Западни“с идентификационен код BG 0001030
- До момента не са констатирани значими негативни социални ефекти от дейността на ДГС " Михалково " върху биологичното разнообразие.Взаимодействието с РИОСВ-гр.Смолян е на необходимото ниво.

2.5.11 ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ

Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ ползване на горските територии в голяма степен зависи количеството и качеството както на водите за битови нужди така и на тези за напояване. За територията на ДГС „Михалково“ не бяха констатирани проблеми с водоснабдяването произтичащи от една или друга горскостопанска дейности (напр. сеч във вододайна зона). Съществени проблеми не се очакват и в бъдеще. Служителите на горското стопанство са добре запознати с режимите на стопанисване отразени във ВКС 4. Според местното ВиК дружества ДГС е напълно наясно със ситуирането на санитароохранителните зони в горските територии, държавна собственост и режимите в тях, последните се спазват, и е налице добра комуникация между двете организации.

2.5.12 ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК

Структуроопределящ отрасъл за община Девин, горският сектор създава възможности за заетост и е източник на доходи за не малка част от населението. Налице са различни социални измерения на въпросите свързани със заетостта осигурявана директно от ДГС от една страна и от фирмите подизпълнители от друга, поради което тези измерения за разгледани диференцирано.

ДГС “Михалково” като работодател

Към началото на 2018 г. ДГС “ Михалково ” осигурява директна заетост на 32 човека в т.ч. на ръководни длъжности, старши лесничей, лесничей, горски стражари, помощен персонал и др. Импиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати над средните за района, редовното заплащане, изплащането на социални и здравни осигуровки при това върху цялата заплата, гарантирани привилегии като отпуск и болнични, осигуряването на работно облекло, дърва за горене, дървен материал и др. Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани Длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда. Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт, с регламентирани компенсации за всеки от тях. През последните години в ДГС “ Михалково ” няма случай на сериозни трудови злополуки. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции. При проведените интервюта не бе докладвано за случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз.

Основен проблем пред фирмите ангажирани в горскостопанските дейности и най-вече дърводобива е липсата на работна ръка. Често това води до неизпълнение на сключените договори и санкции за фирмите и по всеобщо мнение в съвсем близко бъдеще може да се стигне до компрометиране изпълнението на планираните горскостопански дейности и дори “цялостен колапс на системата”. Очакванията на фирмите за разрешаване проблема е насочен преди всичко към вземането на необходимите мерки на държавно ниво и по-малко към самото ДГС. Причините за липсата на работна ръка могат да се търсят в различни направления, но при всички случаи сегашната ситуация е резултат от комбинираното им действие:

- работата като цяло е тежка и все по-малко са онези, които са готови да жертват личния си комфорт;
- работата е недобре платена, резултат от ниските разценки, хората търсят „бързи пари“;
- външни причини като липсата на горски пътища, остарялото оборудване, лоши метеорологични условия често водят да ниска производителност респ. заплащане;
- обектите за работа стават все по-трудни и отдалечени;
- намаляване на населението в трудоспособна възраст в района.

Липсата на работна ръка създава и особени конкурентни взаимоотношения между самите фирми. Често те са принудени да постъпват нелоялно една спрямо друга “изкушавайки” ограничения контингент от работници с по-добри ставки или по-лесни обекти, което води до мигрирането на едни и същи работници от една фирма в друга, често без да са изпълнили задълженията си към предходната фирма. Друг съществен проблем е квалификацията на работната ръка. Работи се с почти неграмотен контингент, което според собствениците на фирмите създава потенциал за неграмотно ползване на гората. Настоящата система за отдаване на обектите не дава дългосрочна сигурност за фирмите изпълнители и те не са склонни да инвестират в своето развитие и най-малко в подобряване на квалификацията на работниците.

Голяма част от наетите работят без договори респ. изплащане на социалните осигуровки, трябва сами да осигуряват оръдията на труда като бензиномотрни триони, гориво за тях, животинска сила за извоз и др. Причината е не само в самите фирми, но и в самите работници, като са налице и абсурдни ситуации, при които работници (главно от ромски произход) отказват сключването на трудови договори, тъй като това автоматически ще ги лиши от социалните плащания за безработица.

Изключителен е и проблема с осигуряването на безопасността на труда. Голяма част от фирмите не са склонни да инвестират в лични предпазни средства, а тези които предоставят такива срещат трудности с това да накарат работниците да ги използват. В положителен аспект се отбелязват зачестилите проверки на Инспекцията по труда, като на някои от предприемачите вече са били наложени актове за неспазване на трудовото законодателство. Като проблемна област може да бъде изтъкната и липсата на провеждане на инструктаж по безопасност на труда на персонала на наетите за провеждане на различни дейности от страна на самото ДГС в т.ч. начален и периодичен инструктаж. Тази дейност, към този момент е изцяло оставена на ръководствата на частните фирми и често се подценява, но изискванията на сертификацията налагат и ДГС да провежда инструктажи и стриктно да ги документира. С известна тревога сред някои се приема стартирания процес по приваждане управлението на горите в съответствие с принципите и критериите на FSC, тъй като това според фирмите ще доведе до допълнителни изисквания към тях и необходимост от инвестиции, които те на този етап няма как да направят (напр. в лични предпазни средства) и това допълнително ще усложни проблема с работната ръка.

2.5.13 ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ.

Възлагането на дейностите в горските територии в т.ч. лесокултурни дейности (в т.ч. залесяване) и дърводобив става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция. По силата на Закона за горите, ДГС може да предостави до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на местни фирми, което се оценява положително от последните, макар и някои от тях да считат, че местните търговци не получават пълния процент.

Дърводобивните фирми, като цяло гледат позитивно на работата на стопанството, имат добра комуникация с ръководството и служителите му и основната част от негодуванията им са свързани с изисквания произтичащи от националната нормативна уредба, която ДГС трябва да прилага. Болшинството от фирмите са малки и поставени в условията на свободна конкуренция се чувстват уязвими. Не са рядкост случаи на нелоялна конкуренция на местно ниво, но фирми са онези, които притесняват местните предприемачи. По всеобщо мнение в сектора се работи „ден за ден“, като системата на възлагане не им дава необходимата сигурност в по-далечен хоризонт. Това силно ограничава възможностите за инвестиции в нова техника, технологии и квалификация на работната ръка. Работи се с морално остаряла техника и неграмотен контингент, което предопределя ниската производителност на труда, а често и ниското качество на изпълнение на дейностите. В този смисъл очакванията са държавата да подпомогне сектора със субсидии, с които да бъде подобрена най-вече материалната база. Допълнителен утежняващ фактор са ниските разценки за добив определени на държавно ниво. Основен проблем за фирмите е липсата или лошото състояние на съществуващата горскопътна мрежа. ДГС организира отделни процедури по Закона за обществените поръчки за поддръжка на съществуващата мрежа, но като цяло средствата са недостатъчни. Така на практика често се случва подизпълнителите по дърводобива сами да ремонтират даден път с оглед осигуряване на достъп до обектите за дърводобив без това да е включено в договорите им (там е включено само изграждането на технологичните пътища). На ниво ЮЦДП тече процес по избор на специализирана фирма за строеж на нови пътища, но според местните дърводобивни предприемачи системата ще бъде неадекватна и няма да позволи оперативно разрешаване на възникващи проблеми. Обектите като цяло стават все по-трудни за работа и фирмите често са в невъзможност да изпълнят заложеното по договор, за което заплащат съответните неустойки. Разбира се, среща се и обратният случай, при който фирми сключват договори за изпълнение с пълното съзнание, че няма да изпълнят целия обект, съвсем умишлено изработват „лесната“ част от него, изоставят „трудната“ и въпреки наложената неустойка са доволни от спечеленото. В този случай проблема с неизпълнение на планираните дейности рефлектира върху ДГС. Фирмите изразяват недоволство и по отношение на често променящата се нормативна уредба и то в техен ущърб и без необходимото съгласуване. Така например се оценяват въведените нови изисквания за наличие на GPS система в транспортните средства, позволяваща тяхното следене в реално време, като мярка за ограничаване на незаконния дърводобив. Недоволството е свързано преди всичко с необходимостта от допълнителни инвестиции и увеличаване на произтичащата административна тежест.

2.6 ПРИНОС НА ДГС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДГС “Михалково” и местната общност. В миналото като част от корпоративната социална отговорност на стопанството за тази подкрепа са се отделяли значително повече средства и време, но за съжаление с годините активността в тази насока намалява. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството, изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана. В този смисъл ДГС вижда своят принос към местното развитие в следните направления:

- Предоставяне на дървен строителен материал и дърва за огрев за битови нужди (за закупуване по ценоразпис), информиране на обществеността за извършваните дейности, предоставяне на консултации на граждани и други държавни институции по лесовъдски въпроси.
- Добив на дърва за огрев по заплата на тарифа такса на корен
- Провеждане на производствени практики с ученици от Профилираните гимназии, както и студенти от Лесотехническия университет-гр.София

2.7 КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДГС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.

По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ДГС е на добро ниво. Особено положителни в своите оценки в това отношение са представителите на институциите и общинските администрации. В РДГ-гр.Смолян, като контролна институция, не са постъпвали оплаквания от местните хора заради отношението на служителите на стопанството. Кмета и местните наместници от своя страна биха били доволни ако получават своевременно информация за дейности извършвани в тяхното землище (пр. да бъдат уведомявани за обектите за дърводобив). При все това, част от интервюираните считат, че горските стопанства като цяло, в т.ч. ДГС „Михалково“, не са достатъчно активни и не търсят взаимодействие и комуникация със заинтересованите освен по темите установени от закона. Така например важни въпроси като опасност и превенция на пожари, опазване на дивеча и биоразнообразието, поведение в горите и други остават недобре застъпени в стратегията на ДГС.. Допълнителни усилия могат да бъдат отделени и във връзките с НПО сектора, сътрудничеството с който може да повиши имиджа на стопанството, а да доведе и до изпълнение на полезни съвместни проекти. Не са констатирани и съществени проблеми с достъпа до информация. Горскостопанският план, като основен документ за стопанството е публичен и няма случаи на отказ от страна на ДГС по постъпили искания по Закона за обществен достъп до информация.

2.8 МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ

За преодоляване на идентифицираните и потенциалните негативни социални въздействия от дейността на ДГС се предвижда прилагането на следните механизми:

- **Механизъм за провеждане на текущи консултации със засегнатите/заинтересованите страни** Провеждането на редовни консултации със засегнатите/заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ДГС „Михалково“.

Механизъм за разрешаване на спорове

Спор е всеки израз на неудовлетворение от страна на човек или организация, представен като оплакване към горското стопанство по отношение на дейността му и/или съблюдаването на правилата на FSC, и по което се очаква отговор. ДГС следва да разработи и въведе съвкупност от стъпки (процедура) за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на:

- собствеността на горите и земите, правото на ползване или предоставянето на концесии;
- нанесени щети върху собственост на горските работници, случаите на професионални заболявания и трудови злоупотреби при работа за горското стопанство;
- въздействието на горскостопанските дейности върху местните общности или околната среда.

Процедурата за разрешаване на спорове се разработва с участието на заинтересованите страни като процесът се документира. **Осигуряване на публичност на ключови документи** Във връзка със горската сертификация, ДГС следва да предприеме стъпки по осигуряването на публичност чрез своята уеб страница на:

- процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали;
- ангажиментите за недопускане на корупция в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични или друг тип подкупи;
- писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на горското стопанство към принципите и критериите на FSC и свързаните политики и стандарти;
- начините, по които местните общности могат да участват в процеса по планиране на горскостопанските дейности и обекти;
- изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността;

изготвеният Доклад за горите с висока консервационна стойност (с изключение на конфиденциална информация);

- резюме на целите на управление;

- резюме от горскостопанския план (в т.ч. обзорна/тематични карта на горското стопанство) – предоставя се за бесплатно за ползване с изключение на конфиденциалната информация;

- резюме на резултатите от провеждания мониторинг (с изключение на конфиденциалната информация).

Подобряване на информираността на заинтересованите страни относно горската сертификация

По време на срещите стана ясно, че информираността на всички заинтересовани страни във връзка с предстоящата сертификация на горите е изключително ниска и има множество конкретни въпроси, свързани с нея особено от страна на дърводобивните фирми. Това налага своевременно да стартира информационна кампания в региона, чиято основна цел на следва да бъде разясняване на процеса на сертификация – цели и задачи, процедури, продължителност и др. както и на конкретните изисквания на FSC имащи отношение към съответната заинтересована страна. Основен акцент в кампанията трябва да се постави на конкретни, лесно разбираеми и оценени ползи за местното население и всички заинтересовани страни.

3.АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

3.1 АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Списъкът на заинтересованите/ засегнатите страни от дейността на ДГС страни се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови заинтересовани се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализирането/ смекчаването им.

3.2 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Оценката за социалното въздействие от дейността на ДГС „Михалково“ се актуализира **на всеки 5 години**, както и в случаи на съществена промяна в социално-икономическата обстановка в страната/ района.

Изготвил:.....п.....
/инж.Бисер Георгиев/

в.и.д.Директор:.....п.....
/инж.С.Кечева-Чаушева/